

Του Χάρη Φλουδόπουλου

11 Αυγούστου 2008

Έργο σύνθετο, διεθνώς πρωτοποριακό και μεγάλης επενδυτικής δαπάνης'. Με αυτήν τη φράση χαρακτηρίζεται στη Μελέτη Ανάπτυξης του Συστήματος Μεταφοράς (ΜΑΣΜ) 2008 - 2012, το έργο της διασύνδεσης των Κυκλάδων με το ηπειρωτικό σύστημα. Πρόκειται για την αρχή σειράς έργων ανάπτυξης του συστήματος μεταφοράς, που έχουν ως στόχο τη διασύνδεση όλων των νησιών, πιθανότατα και της Κρήτης, με το ηλεκτρικό δίκτυο της ηπειρωτικής χώρας. Από τα έργα αυτά αναμένεται να προκύψουν ανυπολόγιστα θετικά οφέλη για την οικονομία των νησιών, την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και συνολικά τη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού. Μόνο για τη διασύνδεση των Κυκλάδων τα οφέλη που θα προκύψουν εκτός από την επάρκεια ηλεκτρισμού θα είναι η βελτιωμένη ποιότητα της παρεχόμενης ενέργειας (σταθερή τάση κλπ), βελτίωση των περιβαλλοντικών συνθηκών (από το κλείσιμο των ρυπογόνων πετρελαϊκών μονάδων), δυνατότητα απορρόφησης αιολικής παραγωγής, δυνατότητα μελλοντικής αξιοποίησης του γεωθερμικού δυναμικού της Μήλου.

Τα προβλήματα σήμερα

Κάθε καλοκαίρι, έτσι και φέτος, η ΔΕΗ δίνει τη μάχη της ηλεκτροδότησης των νησιών με μισθωμένα μεταφερόμενα ηλεκτροπαραγωγά ζεύγη. Φέτος, η ΡΑΕ ενέκρινε στη ΔΕΗ για τις ανάγκες του καλοκαιριού την εγκατάσταση μισθωμένων ή και μόνιμων ηλεκτροπαραγωγών ζευγών ισχύος 86 MW, πλην Κρήτης (έχει επάρκεια), και Ρόδου. Αρχικά η ΔΕΗ είχε ζητήσει 76 MW, αλλά η ΡΑΕ ενέκρινε παραπάνω ενόψει της αύξησης της ζήτησης που σημειώνεται κάθε καλοκαίρι, και προκειμένου να υπάρχουν εφεδρείες.

Το υψηλότερο ποσοστό αύξησης της ζήτησης σε ηλεκτρισμό, εμφανίζει την τελευταία δεκαετία η Μύκονος, λόγω τουρισμού. Το νησί αντιμετωπίζει έλλειμμα ισχύος κοντά στα 16

MW, το δεύτερο μεγαλύτερο μετά της Λέσβου. Στην Κρήτη, η ζήτηση τον Ιούλιο του 2007 ήταν κατά 30% αυξημένη σε σχέση με τον Ιούλιο του 2006. Η ισχύς των μονάδων της ΔΕΗ στο νησί είναι 730 MW, πολλές εκ των οποίων είναι κατασκευής 1965-1970. Η κατάσταση στις ώρες αιχμής επιδεινώνεται από βλάβες στις μονάδες αυτές. Πέρυσι αποφασίστηκε να κατασκευαστεί νέο ενεργειακό κέντρο στη Κορακιά Ηρακλείου, όπου θα εγκατασταθούν μονάδες ισχύος 500 MW με καύσιμο ντίζελ, και αργότερα με φυσικό αέριο, όταν θα δημιουργηθεί υποδομή για υγροποιημένο αέριο στο νησί. Η ΔΕΗ εκτιμά ότι το νέο ενεργειακό κέντρο θα έχει κατασκευαστεί ως το 2012-2013, αλλά με ρεαλιστικούς όρους δεν μπορεί να λειτουργήσει νωρίτερα από το 2014-2015.

Κυκλάδες

Πιο κοντά στο να γίνει πραγματικότητα βρίσκεται η διασύνδεση των Κυκλάδων. Τον Ιούνιο η γενική διεύθυνση περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ γνωμοδότησε θετικά για την Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση της Διασύνδεσης, προϋπολογισμού 350 εκατ. ευρώ. Παράλληλα με την προώθηση των περιβαλλοντικών μελετών, ξεκίνησε η διαμόρφωση της διακήρυξης. Η διασύνδεση των Κυκλάδων έχει χαρακτηριστεί με υπουργική απόφαση ως έργο 'γενικότερης σημασίας για την οικονομία της χώρας'.

Σε ό,τι αφορά τα νησιά των Ανατολικών Κυκλάδων σήμερα: η Άνδρος και η Τήνος έχουν συνδεθεί στο Σύστημα μέσω της Εύβοιας, ενώ Μύκονος, Σύρος, Πάρος και Νάξος εξυπηρετούνται από Αυτόνομους Σταθμούς Παραγωγής (ΑΣΠ). Σύμφωνα με το αρχικό πλάνο που καταρτίστηκε τη δεκαετία του 80, η διασύνδεση επρόκειτο να γίνει μέσω Εύβοιας, με υποβρύχια καλώδια. Παρότι σημαντικό μέρος του σχεδιασμού έχει ήδη υλοποιηθεί (διασύνδεση Άνδρου, καλώδιο Άνδρου Τήνου, μέχρι το σημείο της προσαιγιάλωσης στην Τήνο) το έργο δεν μπορεί να ολοκληρωθεί, λόγω σημαντικών αντιδράσεων κατοίκων και τοπικών φορέων και αλληπάλληλων προσφυγών σε διοικητικές αρχές

Έτσι ο νέος σχεδιασμός περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα:

- Υποβρύχια διασύνδεση του Υ/Σ Σύρου με το ΚΥΤ Λαυρίου
 - Κατασκευή νέων υποσταθμών (Υ/Σ) 150/20kV σε Σύρο, Μύκονο, Πάρο και Νάξο
 - Υποβρύχιες διασυνδέσεις 150kV των παραπάνω Υ/Σ:
-
- Σύρος-Μύκονος 36km
-
- Σύρος-Πάρος μήκους 50km
-
- Πάρος-Νάξος μήκους 16km
-
- Νάξος-Μύκονος μήκους 40km
-
- Σύρος - Άνδρος μήκους 32km.

Τα οφέλη

Κατ' αρχάς τα νησιά θα αποκτήσουν αξιόπιστη ηλεκτροδότηση και θα σταματήσουν τα προβλήματα από τις διακυμάνσεις της τάσης που οφείλονται στις παλιές και ρυπογόνες πετρελαϊκές μονάδες της ΔΕΗ. Επίσης, θα σταματήσει το φαινόμενο, των προγραμματισμένων διακοπών. Επιπλέον οφέλη για τη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού στον τομέα της εμπορίας θα προκύψουν από τη μείωση της δαπάνης που καταβάλουν σήμερα οι καταναλωτές για τις περίφημες ΥΚΩ (Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας για τη διατήρηση των ίδιων τιμολογίων στους κατοίκους των νησιών).

Το κόστος αυτό, που σήμερα επιβαρύνει όλους τους καταναλωτές, ανήλθε σε 442 εκατ. ευρώ για το 2007. Αυτό σημαίνει ότι η διασύνδεση των νησιών θα φέρει μειώσεις στο κόστος παραγωγής που θα μπορούν να περάσουν στους καταναλωτές με τέτοιο τρόπο, ώστε να καταστεί δυνατή η απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρισμού στη διανομή και η εμπορία να είναι κερδοφόρα για τους ανεξάρτητους εμπόρους. Σημαντικά οφέλη προκύπτουν και για το περιβάλλον από τη μείωση των εκπομπών CO₂ των πετρελαϊκών μονάδων των νησιών και τη δυνατότητα -μέσω των διασυνδέσεων- να υπάρξει μεγαλύτερη ανάπτυξη αιολικών πάρκων στα νησιά.

Υπενθυμίζεται ότι εκκρεμούν αιτήσεις για την υλοποίηση μεγάλων αιολικών έργων μεταξύ άλλων από τους ομίλους Κοπελούζου-Σαμαρά (Κυκλάδες 400 MW), και από τη Χ. Ρόκας-Iberdrola (1.650 MW),. Το μεγάλο ενδιαφέρον για αιολικά, εστιάζεται στις Κυκλάδες, στην Κρήτη, και στα νησιά του Βορείου Αιγαίου (Χίος, Λέσβος, πιθανώς και Λήμνος). Στη Χίο για παράδειγμα, έχει υπολογιστεί ότι η μη διασύνδεση του νησιού με το σύστημα, σαν αποτέλεσμα έχει να παράγεται από αιολικά μόνο το 30% της αιολικής ισχύος που έχει δυνατότητα να παράξει το νησί. Βέβαια, σύμφωνα με τη ΡΑΕ, η ανάπτυξη αιολικής ισχύος σε κάθε νησί που διασυνδέεται, σε πρώτη φάση, πρέπει να περιορίζεται το πολύ στο διπλάσιο της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας σε μεσο-μακροπρόθεση βάση.

Η ΜΑΣΜ, περιλαμβάνει συγκεκριμένη λίστα με νησιά τα οποία μπορούν με βιώσιμο τρόπο να αποκτήσουν διασύνδεση με το ηπειρωτικό σύστημα. Ειδικότερα ο ΔΕΣΜΗΕ εισηγείται την υλοποίηση των διασυνδέσεων για τη Χίο, τη Λέσβο, τα Δωδεκάνησα και την Κρήτη, ώστε να αξιοποιηθεί το αιολικό δυναμικό τους. Τα έργα αυτά χαρακτηρίζονται ως βιώσιμα έναντι άλλων νησιών όπως η Λήμνος, η Ικαρία και η Σάμος.

Για τη Χίο και τη Λέσβο, ο ΔΕΣΜΗΕ χαρακτηρίζει εφικτή τη διασύνδεση τους με το Αλιβέρι, μέχρι το 2012. Για το σκοπό αυτό έχει ήδη εκπονηθεί μελέτη για λογαριασμό της ΡΑΕ από το Πολυτεχνείο. Σύμφωνα με αυτή, τα φορτία στα συγκεκριμένα νησιά κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα ή είναι μεγαλύτερα από τις Κυκλάδες, η διασύνδεση των οποίων προχωρά βάσει της προηγούμενης ΜΑΣΜ. Το κόστος των διασυνδέσεων για τα δύο νησιά υπολογίζεται στα 500 με 600 εκατ. ευρώ. Πάντως για να επιτευχθεί η συγκεκριμένη διασύνδεση, τα μήκη των υποθαλάσσιων δικτύων είναι σημαντικά, ενώ απαιτείται και ενίσχυση της υποδομής της διασύνδεσης στο Αλιβέρι. Σε κάθε περίπτωση οι επενδύσεις αυτές θεωρούνται ως 'αποσβέσιμες' και πιο βιώσιμες συγκριτικά με άλλες.

Αυτό δεν ισχύει για άλλα νησιά του ανατολικού και βορειοανατολικού Αιγαίου, όπως η

Λήμνος, η Ικαρία και η Σάμος. Για τη Λήμνο, αιτία είναι τα χαμηλά φορτία κατανάλωσης και οι υψηλές δαπάνες του έργου. Το κόστος θα είναι μικρότερο για την Ικαρία και τη Σάμο, όμως και για αυτά τα νησιά τίθεται ζήτημα βιωσιμότητας της επένδυσης, λόγω των χαμηλών φορτίων. Πάντως, για τα συγκεκριμένα νησιά η διασύνδεση θα μπορούσε να γίνει είτε μέσω Κυκλάδων είτε μέσω Χίου.

Για τα Δωδεκάνησα, η έκθεση θεωρεί σκόπιμη τη διασύνδεση μεταξύ τους, για να διαμορφωθεί ενιαίο σύστημα μεγαλύτερης ισχύος και να μπορούν να εγκατασταθούν μεγαλύτεροι σταθμοί παραγωγής και περισσότερα αιολικά πάρκα.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης η προοπτική διασύνδεσης της Κρήτης μέσω Πελοποννήσου, έργο που είχε 'πέσει ξανά στο τραπέζι' κατά το παρελθόν χωρίς να προχωρήσει, λόγω του μεγάλου βάθους της θάλασσας, του υψηλού κόστους, αλλά και των τότε περιορισμών της τεχνολογίας. Πλέον, η εξέλιξη της τεχνολογίας επιτρέπει την υλοποίηση του έργου και η συγκεκριμένη επένδυση εκτιμάται ότι θα έχει πολύ γρηγορότερη απόσβεση και συγκρίνεται με αντίστοιχες περιπτώσεις νησιών στο εξωτερικό, όπως η Μαγιόρκα στην Ισπανία και η Σαρδηνία στην Ιταλία, όπου τα έργα αποδείχθηκαν οικονομικά βιώσιμα. Και αυτό γιατί η κατανάλωση στην Κρήτη παραμένει σε υψηλά επίπεδα καθόλη τη διάρκεια του χρόνου, ενώ ταυτόχρονα το αιολικό δυναμικό του νησιού είναι από τα μεγαλύτερα στη χώρα μας.

πηγή: www.capital.gr